

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora
(druk nr 941)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zgodnie z opiniowaną ustawą, w razie śmierci posła lub senatora prawa i obowiązki posła i senatora wynikające z funkcjonowania i znoszenia biura poselskiego lub senatorskiego przechodzą odpowiednio na Marszałka Sejmu lub Marszałka Senatu.

Jako cel ustawy jej projektodawcy wskazują potrzebę rozstrzygnięcia "potencjalnych wątpliwości dotyczących wskazania podmiotu, który ma dokonywać czynności związanych z potrzebą zniesienia biura poselskiego na skutek wygaśnięcia mandatu posła lub senatora z powodu jego śmierci".

Przedmiotowa ustawa ma wejść w życie z dniem ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 71. posiedzeniu w dniu 23 lipca 2010 r. w oparciu o przedłożenie Komisji Regulaminowej i spraw Poselskich (druk sejmowy nr 3268). Po przeprowadzeniu pierwszego czytania na posiedzeniu plenarnym w dniu 22 lipca 2010 r. Sejm przystąpił niezwłocznie do drugiego czytania bez odsyłania projektu do komisji. W trakcie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek. Sejm uchwalił ustawę w dniu 23 lipca 2010 r. w brzmieniu przedłożonego projektu.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa wskazuje jako termin wejścia w życie dzień jej ogłoszenia.

Minimalny standard terminu wejścia w życie ustawy określa art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych przewidujący, jako zasadniczy, czternastodniowy okres *vacatio legis*. Wyjątki od tej zasady określa art. 4 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.

Należy pamiętać, że odstępianie od minimalnej *vacatio legis*, w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, musi znaleźć odpowiednie uzasadnienie. Argumenty takie nie zostały przedstawione przez projektodawców ustawy. W uzasadnieniu do przedłożenia brak jest jakiegokolwiek odniesienia od rezygnacji z okresu "spoczywania" ustawy.

Nie negując rzeczywistej potrzeby odstąpienia od *vacatio legis*, należy jednak uwzględnić cel tej instytucji, jakim jest wykluczenie sytuacji zaskoczenia po stronie adresatów norm prawnych oraz umożliwienie tym adresatom dostosowania zachowań do nowych regulacji. Ryzyko płynące z braku okresu dochowania odpowiedniego okresu dostosowawczego, za każdym razem powinno być ocenione przez pryzmat ważnego interesu państwa w natychmiastowym wejściu w życie projektowanych regulacji oraz braku naruszenia zasad demokratycznego państwa prawnego. Dokonanie takiej oceny zostało pominięte podczas dotychczasowego etapu prac legislacyjnych nad ustawą.

Szymon Giderewicz

Legislator